

Reakcia na stanovisko predsedu a podpredsedu Súdnej rady k voľbe návrhov kandidátov na sudcov ESLP.

Dňa 30.10.2023 predseda a podpredseda Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) zverejnili na webovej stránke súdnej rady svoje stanovisko k môjmu listu zo dňa 25.10.2023 zaslanému vláde Slovenskej republiky k rukám predsedu vlády Slovenskej republiky, ktorý bol zverejnený na webovom sídle pravnelisty.sk dňa 26.10.2023 (<http://www.pravnelisty.sk/clanky/a1298-pochybnosti-o-volbe-kandidata-na-sudcu-eslpalebo-rozhodol-o-uspechu-kandidata-hlas-ktory-mal-byt-neplatny>).

V prvom rade je vhodné poznamenať, že nepoznám v podmienkach Slovenskej republiky prípad, kedy by niekto rovnako ako ja, tak transparentne informoval o obsahu korešpondencie zaslanej orgánom rozhodujúcim o schválení návrhov kandidátov na sudcov na európske sudy. Z minulosti poznáme prípady, kedy najmä, ale nielen, v súvislosti s nomináciami na sudcov Súdneho dvora EU alebo Všeobecného súdu EU, mali byť zasielané orgánom s rozhodovacou právomocou listy spochybňujúce vhodnosť kandidátov a popierajúce správnosť rozhodnutia súdnej rady, ktorých obsah však verejnosť nepoznala. Takéto praktiky, svedčiacie skôr o sympatiách k totalitnému režimu než k demokracii, neumožňujú iným reakciu na obsah listov, a teda ich vierohodnosť nepodlieha verejnej kontrole.

Vyjadrenia k môjmu listu sú de facto následkom môjho transparentného správania sa a umožnenia verejnej kontroly nad obsahom môjho listu.

Zdôrazňujem, že môj list nemá žiaden názov/nadpis. Obsahuje predovšetkým informácie vyplývajúce zo zverejnenej zápisnice súdnej rady, zvukového záznamu, tlače a z informácií poskytnutých aj kandidátom účastným vo voľbách. Nejedná sa o žiadne tajomstvo, či porušenie súkromia alebo GDPR.

Predseda a ani podpredseda súdnej rady neuvádzajú, v čom konkrétne som mala porušiť povinnosť zachovať mlčanlivosť. Preto toto ich obvinenie považujem za nepreskúmateľné a skôr za verejné gesto než serióznou argumentáciu.

Modelový kódex správania sa členov súdnych rád Európskej siete súdnych rád, na ktorý predseda a podpredseda súdnej rady odkazujú, bol vzatý súdnou radou na vedomie bez toho, aby k nemu pristúpila, keďže sú započaté práce na našom vlastnom kódexe.

Je pravdou, že volebná komisia zasadala v kancelárii predsedu súdnej rady. Nie je pravdou, že obaja, tak predseda ako aj podpredseda, vstúpili do uvedenej miestnosti naraz. Nemám vedomosť o tom, že by súdna rada ako kolektívny orgán poverila alebo vyzvala predsedu na vstup do miestnosti, kde zasadala volebná komisia. Taktiež si nemyslím, že súdna rada by na takéto niečo mala kompetenciu. Aj samotný predseda a podpredseda súdnej rady vo svojom stanovisku potvrdili, že rokovanie volebnej komisie je neverejné pre zvyšných členov súdnej rady, ktorí nie sú členmi volebnej komisie, a teda uvedené mali obaja rešpektovať. To, že volebná komisia musela rozhodovať v kancelárii predsedu súdnej rady je dôsledok toho, že nie je určená osobitná miestnosť na zasadanie volebnej komisie. To však neznamená, že predseda súdnej rady má z uvedeného titulu neobmedzený prístup do miestnosti počas zasadnutia volebnej komisie.

Aj (ale nielen) obsah bodu 16 stanoviska je spôsobilý deformovať právne povedomie osôb neznalých práva. Nesúhlasím s tvrdením predsedu a podpredsedu súdnej rady, že mojim listom žiadam politickú moc o zásah proti legálnym a ústavne súladným rozhodnutiam nezávislého ústavného orgánu sudcovskej legitimacy – Súdnej rady Slovenskej republiky.

Zdôrazňujem, že súdna rada predkladá vláde návrhy, a to podľa čl. 141a ods. 6 písm. f) Ústavy SR, v zmysle ktorého do pôsobnosti Súdnej rady Slovenskej republiky patrí predkladať vláde Slovenskej republiky návrhy kandidátov na sudcov, ktorí by mali pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodných súdnych orgánoch. V tejto súvislosti vid' aj uznesenie súdnej rady číslo 354/2023. **Konečnú právomoc má vláda SR, a nie súdna rada.**

Uznesením Ústavného súdu I. ÚS 298/2015 z 1. júla 2015 bola odmietnutá ako zjavne neopodstatnená sťažnosť sťažovateľa, ktorý namietal porušenie svojich základných práv uznesením vlády z 11. februára 2015, ktorým neschválila návrh zoznamu kandidátov na funkciu sudcu ESLP predložený súdnou radou, a argumentoval predovšetkým absenciou kompetencie vlády schvaľovať návrh kandidátov na medzinárodný súdny orgán, v dôsledku čoho mala neschválením návrhu kandidátov prekročiť svoje ústavné a zákonné kompetencie. Takýto postup vlády bol podľa sťažovateľa neústavným zásahom výkonnej moci do kompetencie súdnej rady. Ústavný súd uviedol, že vzhľadom na stupeň právnej regulácie medzinárodných vzťahov a význam medzinárodných súdnych orgánov vrátane ESLP, ktorého rozhodnutia nielen zakladajú medzinárodnoprávne záväzky Slovenskej republiky v individuálnych prípadoch, ale vzhľadom na ich precedenčný charakter, môžu zásadným spôsobom ovplyvňovať vnútroštátnu administratívnu a súdnu prax, a dokonca aj zákonodarstvo a vývoj právneho poriadku, možno nomináciu kandidátov na sudcov, ktorí by mali pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodných súdnych orgánoch, jednoznačne zahrnúť medzi zásadné otázky vnútornej a zahraničnej politiky, a to aj pri zohľadnení jej špecifickej povahy spočívajúcej vo výraznej limitácii jej politického aspektu existujúcou právnou reguláciou reflektujúcou súdny charakter medzinárodných súdnych orgánov a z toho vyplývajúcu požiadavku ich nezávislého a nestranného rozhodovania. Z uvedených dôvodov **vláda disponuje právomocou schvaľovať zoznam kandidátov**, ktorý má byť Slovenskou republikou predložený Poradnému výboru ku kandidátom pre voľby sudcu ESLP a v prípade jeho súhlasného stanoviska následne parlamentnému zhromaždeniu. Vyplýva to z ustanovení čl. 119 písm. i) ústavy v spojení s čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy. Ústavodarca tieto skutočnosti zohľadnil tým, že samotný výber kandidátov zveril do pôsobnosti súdnej rady, ktorá na základe právnej úpravy obsiahnutej v § 27g zákona o súdnej rade a kritérií vyplývajúcich z čl. 21 dohovoru (podrobne interpretovaného vo viacerých dokumentoch Rady Európy) zodpovedá za predloženie konkrétnych personálnych návrhov vláde. **Vláda teda nemôže sama vyberať konkrétnych kandidátov, ale je obmedzená návrhom súdnej rady** (the body responsible for recommending candidates – the selection body). **Z právnej úpravy však nevyplýva povinnosť vlády predložiť návrh súdnej rady automaticky bez vlastného posúdenia Poradnému výboru.** Interpretácia sťažovateľa, podľa ktorej je vláda v danej fáze výberu kandidátov iba „poštárom“, popiera reálny mocenský – rozhodovací charakter právomoci vlády vyplývajúcej z čl. 119 písm. i) ústavy. **Vláda musí mať pri realizácii svojej mocenskej právomoci v prípadoch, pokiaľ nesie za svoje rozhodnutie aj politickú zodpovednosť, určitý priestor na úvahu a rozhodnutie. Na vnútroštátnej (národnej) úrovni je práve vláda orgánom, ktorý má právomoc prijať finálne rozhodnutie** (the final decisionmaker), t. j. **schváliť alebo neschváliť návrh predkladaný súdnou radou.** Vzhľadom na tieto dôvody nemohla samotná skutočnosť, že vláda na svojom zasadnutí 11.

februára 2015 neschválila návrh zoznamu kandidátov na funkciu sudcu ESLP predložený súdnou radou, predstavovať porušenie základných práv sťažovateľa alebo ďalších ustanovení ústavy, ktoré vo svojej sťažnosti označil. **Takýto postup vlády nepredstavuje ani neústavný zásah výkonnej moci do kompetencií súdnej rady.** V tejto súvislosti považoval ústavný súd za dôležité uviesť, že **sťažovateľ voľbou v súdnej rade nenadobudol postavenie kandidáta na post sudcu ESLP.** Podľa čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy (vtedajšie znenie) súdna rada predkladá vláde Slovenskej republiky **návrhy kandidátov na sudcov**, ktorí by mali pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodných súdnych orgánoch. Uchádzač navrhovaný súdnou radou nadobúda postavenie kandidáta až na základe rozhodnutia vlády, ktorým ako orgán oprávnený a povinný prijať finálne rozhodnutie [čl. 119 písm. i) ústavy] schváli návrh predložený súdnou radou. Z uvedeného dôvodu nemohlo dôjsť nepredložením údajov o sťažovateľovi na posúdenie Poradnému výboru ani k porušeniu rezolúcie Výboru ministrov Rady Európy CM/Res (2010)26 z 10. novembra 2010. Sťažovateľ totiž nenadobudol právny status kandidáta, ktorého Slovenská republika ako zmluvná strana dohovoru zamýšľa predložiť parlamentnému zhromaždeniu na voľbu sudcu ESLP.

Predpokladám, že aj predseda súdnej rady je oboznámený s rozhodovacou činnosťou Ústavného súdu Slovenskej republiky, pokiaľ sám aj v nedávnej minulosti verejne poukázal na to, že tzv. úradnícka vláda nemala kompetenciu rozhodovať o otázkach personálneho zastúpenia Slovenskej republiky v medzinárodných súdnych orgánoch. Z medializovaných informácií dokonca vyplýva, že uvedené uznesenie ústavného súdu z roku 2015 sa mohlo týkať priamo Jána Mazáka (<https://dennikn.sk/47468/vlada-nedodala-kandidatov-strasburgu/>).

K hlasovaciemu lístku citujem zo zverejnenej zápisnice z 9. zasadnutia súdnej rady: „*Volebná komisia hlasovala podľa článku XIX ods. 12 Rokovacieho poriadku Súdnej rady Slovenskej republiky o platnosti hlasovacieho lístka člena Súdnej rady Slovenskej republiky Jána Gandžalu, z dôvodu znenia článku XIX ods. 5 posledná veta a článku XIX ods. 11 písm. a) Rokovacieho poriadku Súdnej rady Slovenskej republiky, keďže Ján Gandžala nezakrúžkoval pri kandidátovi Ondrejovi Laciakovi svoju voľbu. Svoje hlasovanie vyznačil pri uvedenom kandidátovi podčiarknutím.*“

Poukazujem na nepravdivé tvrdenie uvedené v stanovisku predsedu a podpredsedu súdnej rady, v ktorom je uvedené o predmetnom hlasovacom lístku Jána Gandžalu, že „*za bolo označené krúžkom a proti bolo označené podčiarknutím.*“ V skutočnosti však bolo podčiarknutie vykonané pri „*zdržiavam sa hlasovania*“.

V uvedenej veci je vhodné poukázať na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 10/07 zo 16. apríla 2008, z ktorého obsahu vyplýva, že ústavný súd sa "rebus sic stantibus" stotožnil so závermi MVK (miestnej volebnej komisie), že **za platný možno uznať iba ten hlasovací lístok, na ktorom volič zakrúžkoval poradové číslo ním vybraného kandidáta na funkciu starostu bez akejkoľvek inej úpravy hlasovacieho lístka navyše. Len takto vyjadrený prejav vôle voliča (platí tu tzv. teória prejavu a nie teória vôle) sa môže považovať za relevantný pre voleného kandidáta.** Uvedené závery vychádzajú aj z doterajšej rozhodovacej praxe ústavného súdu. **Zverenie právomoci rozhodnúť o platnosti hlasovacieho lístku okrskovej volebnej komisii s konečnou platnosťou (§ 38 ods. 4 zákona) neznamena úplnú voľnosť komisii pri posúdení hlasovacieho lístka.** V kontexte s celým znením ustanovenia § 38, ale najmä s odkazom v ods. 1 písm. b/ na úpravu

hlasovacieho lístka podľa § 31 ods. 4 **taký lístok, ktorý nie je označený zakrúžkovaním poradového čísla kandidáta, nemožno uznať za platný**. Na tejto skutočnosti nemôže nič zmeniť fakt, že posudzovanie hlasovacích lístkov bolo prípadne benevolentnejšie u všetkých kandidátov. Iný postup, resp. posudzovanie hlasovacích lístkov iným spôsobom, ako ustanovuje zákon, nezaručuje, že zistený výsledok volieb je skutočným vyjadrením vôle občanov a realizovaním ich práva slobodne si zvoliť svojich zástupcov, prostredníctvom ktorých sa chcú zúčastňovať na správe vecí verejných. Pripomínam, že zákon č. 185/2002 Z.z. o Súdnej rade Slovenskej republiky v ust § 4 ods. 1 písm.b) zveruje do ďalšej pôsobnosti súdnej rady schvaľovanie rokovacieho poriadku súdnej rady, ktorý podrobne upravil náležitosti a predpoklady platného hlasovacieho lístka.

Čo sa týka spoločného stanoviska Andreja Majerníka a Lucie Berdisovej k môjmu listu (dátum stanoviska nie je uvedený, k zverejneniu na stránke súdnej rady došlo dňa 29.10.2023) nie je mi z jeho obsahu jasné, ktorých skresľujúcich tvrdení som sa mala dopustiť. K ich námietkam o prepiatom formalizme pri rozhodovaní o platnosti hlasovacieho lístka odkazujem na vyššie uvedené rozhodnutie ústavného súdu.

Záverom precizujem, v čom spočíval nejasný právny výklad ohľadom opakovanej verzus novej voľby.

Podľa § 27g ods. 4 zákona č. 185/2002 Z.z. pri voľbe kandidáta na sudcu, ktorý by mal pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodnom súdnom orgáne, sa primerane použijú ustanovenia § 6 ods. 7, § 27a ods. 3 a § 27b až 27e.

Podľa § 27g ods. 5 zákona č. 185/2002 Z.z. pri návrhoch podľa odsekov 1 a 2 môže súdna rada kandidátov vypočítať, a to pred svojím rozhodnutím. Návrh je schválený, ak zaň hlasovala nadpolovičná väčšina všetkých členov súdnej rady. **Na opakované a nové hlasovanie o návrhoch sa primerane použijú ustanovenia § 27c ods. 3 a § 27d.**

Podľa § 27c ods. 3 zákona č. 185/2002 Z.z. **ak žiadny z kandidátov** na funkciu podľa § 27a ods. 1 nezíska nadpolovičnú väčšinu hlasov všetkých členov súdnej rady a na voľbe sa zúčastnili viac ako dvaja kandidáti, vykoná sa na tom istom zasadnutí súdnej rady opakovaná voľba. Na opakovanej voľbe sa zúčastnia kandidáti, ktorí vo voľbe získali najväčší počet hlasov a druhý najväčší počet hlasov.

Problémom bolo, či „*ak žiadny z kandidátov*“ sa má aplikovať na situáciu, keď z volieb nevzišli požadované tri návrhy kandidátov, ale len dva návrhy.

V Bratislave, dňa 30. októbra 2023

Dana Jelinková Dudzиковá